

Сценарій виховного заходу
« Вклонімося хлібові святому»

5 клас

Пісня « Зелене жито»

Зеленеє жито, зелене,
Хороші гості у мене.
Зеленеє жито женці жнуть,
Хороші гості в хату йдуть.

Зеленеє жито, зелене,
Хороші гості у мене.
Зеленеє жито за селом,
Хороші гості за столом.

Зеленеє жито, зелене,
Хороші гості у мене.
Зеленеє жито при межі –
Хороші гості до душі.

Зеленеє жито, зелене,
Хороші гості у мене.
Зеленеє жито ще й овес, –
Тут зібрався рід наш увесь.

1. Слава миру на Землі!

2. Слава хлібу на столі!

3. Щодня до нас приходять гість-
Рум»яний , теплий, свіжий
І називається він- хліб
Він наша перша їжа.

4. Звичайно, перша, головна,
Як сонце і повітря
Хлібина ніжна і смачна,
Пшенична або житня.

5. Тільки-но с печі, скоринка в золі-
Свіжа хлібина лежить на столі
День починається з цієї хлібини...
В ній наш достаток, могутність країни...

6. Наших морів нестривожена синь...
Шлях до зірок у космічну глибіню.
Кажуть в народі правдиві слова:
«Хліб – годувальник! Всьому голова!»

7. Хліб – усьому голова, хліб – як сонце, кажуть,
Хліб – це спокій, мир, життя, хліб – це справжня радість.

8. Хліб на столі - велика радість людям.
Свіжий духмяний він увібрав у себе тепло сонця, всю щедрість матінки -
землі, всю наснагу і невтомність людської праці.

9. Хліб! Яке тепле і щире почуття поваги виклакає це слово у серці кожної
людини. З давніх-давен ведеться на Україні, що хліб у хаті - то багатство,
сіль - то гостинність і щирість.

18. Нашу вітчизну з давніх - давен називають хлібним краєм, бо люди, що
жили тут, – українці, були великими працелюбами, вміли гарно обробляти
землю і ростити на ній хороші врожаї. Для нашого народу хліб був не просто
стравою - це була основа його життя і найдорожча святиня.

10. За давнім звичаєм у кожній хаті мали лежати хліб і сіль на столі.

11. В усі часи хліб берегли. Був він з людиною від народження до глибокої
старості. Дуже пильнували, щоб хліб не падав додолу.
А як упаде, слід підняти його, перепросити, поцілувати і з'їсти.

12. Коли хтось знаходив на дорозі окраєць, не можна через нього
переступати. Потрібно підняти, обтрусити і покласти на видному місці -
птахам.

13. За гріх вважалося надкусити і недоїсти шматок. Крити зі столу не змітали на долівку, а ретельно збирали.

14. Народжується дитина - йдуть у гості з хлібом.

15. Виряджали сина у далеку дорогу – і мати замотувала у рушник окраєць житнього хліба.

16. Відзначали весілля з хлібом- сіллю та весільним короваєм.

17. Будувати хату - неодмінно приходили з хлібом.

18. Гостей зустрічали з хлібом-сіллю. Проводжали в останній путь - з хлібом.

Текст песни «Наталія Май - Калинова Україна»

Заграй, сопілка калинова,
Весна, струмочками дзвени,
Щоб ми усі згадали знову –
Чиї ми доньки і сини.
Що в нас усіх одна дорога
І на усіх одна весна,
Що ми усі живем під Богом
І Україна в нас одна.

Приспів:

Калинова, солов'їна,
Вишиванками рясна,
Наша рідна Україна
Розцвіте немов весна!

У нас на всіх одна надія,
Одна і радість, і біда,
Ми землю мудрістю засієм,
Розквітне мова золота.
І зацвіте в саду калина,
І нагадає нам вона,
Що ми усі – одна родина,

І Україна в нас одна!

Приспів (4)

19. Візьму я в руки хліб духмяний,
Він незвичайний, він святий.
Вібрав і пісню й працю в себе
Цей хліб румяний на столі
Йому до ніг вклонитись треба,
Він скарб найбільший на землі.

20. А початок хліба - маленька зернина. Зернятко хліба нагадує дитину у сповитку, немовлятко. Це іскринка життя, джерельце життя у згорточку.

Притча про хліб

Якось один чоловік знайшов велику грудку золота. У своєму господарстві він, звичайно, не міг його застосувати і вирішив продати, але боявся продешевити. І пішов чоловік до мудреця з проханням допомогти визначити вартість золота. І сказав йому мудрець:

— Ти що-небудь сьогодні їв?

— Нічого не їв.

— А вчора?

— І вчора не їв.

— А позавчора?

— Позавчора їв.

— От коли ти поголодуєш три доби, своє золото віддаси за шматок хліба.

Уміймо цінувати не примарне, а справжнє наше багатство - хліб. Кожного разу, беручи в руки запашну скибку хліба, згадуймо його творців. Шануймо їхню працю!

21. Хліб! Яке щастя, яке добро, що є хліб на світі! Спочатку він у землі, потім у борошні й нарешті, ми його бачимо на столі. Хліб, народжений працею, зарум'янений, пахучий, вірний наш годувальник. Споконвіку називали хліб святим. Ще з давніх-давен люди складали на честь хліба радісні пісні, де з любов'ю говорилось про святість хлібу, про його велич. Прославляйте хліб та людей, які вирощують його.

22. Хліб священний лежить на столі —
Запашний і рум'яний, високий.
Знають добре старі і малі,

Що то рук хліборобських неспокій.

23. Хліб священний лежить на столі,
В нього запах жнив'яного літа.
Хай завжди буде хліб на столі
І, як сонце, сіяє над святом.

25. Імен багато має хліб,
Є гарні і незвичні –
Рогалик, торт, батон, пиріг,
І паска, й паляниця.
Ще бакалійник і калач,
Перепічка і піца,
І завиванець, і рогач,
Галушка, коржик, пляцок,
І колобок, і легуміна,
І мандрик, і пампушки,
Книші, лангоші, пиріжки,
Сухарики і хрусти.

26. За 5-6 тисяч літ до нас
Вже пахло в світі хлібом.
І перший в світі хлібодар
Ним снідав і обідав.
З тих незапам'ятних часів
Хліб на столі – це свято;
Скажіть, святіше щось за хліб
Чи будемо ми мати?

27. У наших предків хліб завжди символізував добробут, гостинність господарів, сприяв продовженню роду. Шматочки чи крихти хліба не викидали у відходи, а віддавали птиці, тваринам. Хліб, який упав, слід було підняти, очистити, поцілувати і з'їсти, а при зберіганні хліб має лежати у такому положенні, в якому саджали його в піч, — перевернутий хліб вважався поганим знаком. Здавна вірячи у магічну силу хліба, його прикріплювали до хомута або клали між дерев'яними держаками - це було запорукою доброго врожаю.

28. Коровай під сонцем ріс.
Пахне сонечком він красним,
Пахне полем, колосками
Цей хороший коровай.

29. У стінах храмів і колиб
Сіяє нам святково,
Як сонце, випечений хліб
І виплекане слово.

30. І люблять люди з давнини,
Як сонце незагасне,
І свій духмяний хліб ясний,
І рідне слово красне.

31. Бо як запахне людям хліб,
Їм тихо дзвонить колос,
І золотом сіяє сніп
І жайворонка голос.

32. І, мабуть, тому кожну мить
Бешкетнику-харцизі
Їх слово батьківське звучить
Як заповідь у книзі.

33. Цей сплав чудесний, золотий
З ядристих зерен літер:
«Не кидай хліба, він — святий,
Не кидай слів на вітер!».

34. Є таке страшне слово – голод. Людина, яка пережила його, із жахом чує це слово. В роки Великої Вітчизняної війни не тільки від куль помирали люди, а й від голоду.

35. А ще був страшний голодомор в Україні 33-го року. Від голоду помирали і дорослі, і діти. Шматок хліба коштував стільки ж, як саме життя.

36. Не раз в Україні вершив свою чорну справу лютий голод, коли сім'я не мала чого їсти, не було ні крихточки хліба, ні картоплі чи бурячка, ні морквинки, ні зернинки. Та навіть лободу на городах було всю з'їдено. Затихла в Україні ніжна і чарівна пісня, перестав лунати сміх, навіть посмішка зникла з людського обличчя. Рот кривився від страшної муки, від голоду. Люди пухли без їжі і вмирили: старі, малі, молоді, бо не було хліба на такій родючій українській землі...

37. Це було в минулому столітті, у 1933 році. Українців хотіли винищити голодом. Цілими сім'ями, цілими селами вмирили люди страшною, лютою і повільною смертю — від голоду. І ніякої думки більше не могло бути у головах людей, окрім як про хліб. Ні про що тоді людина не може ні думати, ні мріяти, ні мислити — лише про хліб. Це була людська трагедія. Її назвали Голодомор. Цю трагедію народ добре запам'ятав, зберіг у своїй пам'яті й передає від покоління до покоління. Тому сьогодні ми повинні про це згадати і берегти хліб наш насущний, цінувати його та людську працю.

38. У полі висохли криниці,
Ніхто не сів, не орав.
Голодний рік мов чорна птиця
Над краєм змореним літав.

39. У листопаді Україна відзначає День пам'яті жертв Голодомору. Цього дня, в пам'ять про померлих від голоду, люди запалюють свічки. Давайте вшануємо хвилиною мовчання тих, хто став жертвами лихоліть, які випали на долю українського народу.

Хвилина мовчання.

Пісня про хліб Іринка Ярошук
Окраєць хліба на столі.
Йому вклоняюсь, мов святині.
В нім запах теплої ріллі,
Поміж колось волошки сині.
Гостей шановних, дорогих
Ми хлібом-сіллю зустрічаєм.
Благословляєм молодих
Весільним пишним короваем.

П-в:
запам'ятай людської мудрості слова:
В житті у нас усьому хліб є голова.
І обійди всю рідну землю в шир і глиб.
І не знайдеш нічого кращого як хліб.

Окраєць хліба на столі,
Що є дорожчого сьогодні?
В нім голос матері-землі,
Живий у пам'яті народній.
Збере всі крихти на полу
Бабуся у вечірню пору.
бо знає хлібові ціну
Ще із часів голодомору.

П-в:
Не розтовчи, не обмини,
як бачиш скибку під ногами.
Немає хлібові ціни,
не забувай про це з роками.

40. Ми кажем хліб! У слові цім - усе:
Життя, котре виблискує червоно,
Весна, що цвіт калиновий несе,
І осені хмільне достигле гроно

41. В путі не впав, з дороги не зійшов
Ніхто, якщо у жилах його - сила
Ми кажем –хліб. І знов живе любов,
А в хлібороба виростають крила

42. Ми кажем - хліб та важко він росте.
На нього спеки, буря, град і зливи.
Як часто ще колосся золоте
Калічиться негодами на ниві.

43. Та хліборобське серце не із тих,
Які здаються у полон розпуки
Співаю славу людям, у яких
Міцнішають перед бідною руки!

Сценка «Бублик і паляниця»

(П. Воронько)

Бублик житній паляниці

Говорив хвастливо:

- Ти засмагла, чорнолиця,
Зовсім не вродлива. Я ж біленький, солоденький,
Вигнутий красиво,
У малечі викликаю
Посмішку щасливу. І сказала хвастунові

Паляниця свіжа:

- Ти – для діток подарунок,
Я – буденна їжа. Я до кожної родини
Йду щодня до хати.
Ти, як гість, у дім приходиш,
Я ж – як рідна мати.

Хліб в народі шанували, ледачих висміювали, а самі боялися такими стати.

- Чому ти плачеш?
- Та мало не вмерла.
- Голова болить?
- Ні.
- Чи серце коле?
- Ні .
- Може, ноги крутить, чи руки від роботи болять?
- Ні.
- Зовсім не від того.
- А од чого ж?
- З голоду.
- Хіба хліба не було?
- Та був, так ножа не було відрізати.

Сценка «Хліб і торт»

Автор. Лежачи на полиці в магазині, Хліб і Торт засперечалися.

Торт. Що не кажи, а я і гарніший за тебе, і значно смачніший.

Хліб. Зате – я потрібніший.

Торт. Ну, й кумедний. Та коли б ти був потрібніший, ніж я, то й ціною був би вищий!

Хліб. Не все оцінюється грошима. Краще вже хай буду й недорогим, і не таким гарним, зате я щасливий, що необхідний людям не тільки на свята, як от ти, а завжди і скрізь.

Ледар
Добрий день, друже!
Трудівник
Добрий день!
Ледар
Ой, який смачненький хліб ти несеш додому. Дай мені шматочок.
Трудівник
Я б тобі дав, але він дуже дорогий.
Ледар
Чому? Що треба зробити, щоб на столі з'явився смачний хліб?
Трудівник
Треба виорати землю.
Ледар
І можна їсти?
Трудівник
Треба зерно посіяти.
Ледар
І хліб вже готовий?
Трудівник
Треба дочекатись, коли це з зерна виросте злак.
Ледар
А тоді вже їсти?
Трудівник
Ні, його необхідно просушити й змолотити.
Ледар
Тоді вже їсти?
Трудівник
Ні, треба зерно змолоти, а потім спекти хліб.
Ледар
Тоді вже їсти?
Трудівник
Так. Тільки ледачому не дадуть.

44. Хліб частина історії і її майбутнє. Він дивний початок і окреме щастя життя.

Послухайте і запам'ятайте ці слова:

45. Друже, ким ти не станеш в житті, ніколи не зможеш обійтись без хліба. Живи так, щоб хліб твій був завжди чистий, справедливий, стався до нього так, щоб і для твоїх дітей і для твоїх внуків, він завжди лишався прекрасним дивом, витвором рук людських.

46. Запам’ятай і скажи всім: у хліба душа твоєї землі, долі багатьох людей, їхня невтомна праця.

47. Не топчи хліба, не кидай недоїдений, не гордуй ним. Пам’ятай за хліб платять життям. А шматок хліба, поділений на впіл, робить людей друзями.

48. Головним твоїм годувальником був завжди твій народ. Намагайся віддячити йому за хліб усім добром, на який тільки здатний

49. Про людину можна судити з того, як вона цінує хліб. Тільки сильний духом вдячний за хліб. Будь те ж вдячними, друзі!

50. Хліб - совість наша, хай буде в кожній хаті на столі, прикритий вишитим рушником і освячений молитвою нашою. І ніколи не говоріть, що хліб черствий, недобрий. Хліб не буває таким. Бувають невмілі руки, що невдало випечуть його.

51. Чи є ще більше щастя на землі,
Як сіять хліб, виплекувать достаток?
У хлібі тім життя бере початок,
В нім нездоланна сила трударів.
Нехай же з року в рік, із роду в рід
Не буде хліборобам переводу!
Хай слава їхня вічно не заходить,
Аж доки сонце лле на землю світ!

52. Горджуся родом хліборобів,
Майстрами хліба і землі
Шаную скромний їх доробок,
Діла великі і малі.

53. Ось дар священний їх — хлібина
Лежить у мене на столі,
Неначе пісня голубина,

Неначе сонце на крилі.

54. Вічна опора у небі, на морі і суші.
Хлібе єдиний для всіх поколінь і світів —
День мій грядущий, день проминулий і суцый
Благослови. І освяти. І освіти.

55. В житті свій власний голос треба мати,
Щоб колосом налитим він дзвенів.
І щоб ніхто не міг тобі сказати,
Що ти даремно хліб насущний їв.

56. І хліб, і труд — не байдужі зустрічні,
Дороги їх — поруч, одна в них судьба.
Бо труд без хліба — трагедія вічна,
А хліб без труда — віковична ганьба.

57. Черствого хліба не буває,
Черствіють очі, ті що злі.
Дивіться люди: скарб зростає
І колоситься на землі.

58. А десь в молитві день і ніч
Про хліб нужденні мріють
І руки вмілих трударів
Зерно у землю сіють.

59. Зростає колос золотий
Налитий сонцем й небом.
Щоб ми вклонилися йому
І багатіли хлібом

60. І кожен день, і кожну мить
Дай, Боже, хліб насущний
Щоб ми могли у мирі жить,
Щоб не були бездушні.

Текст песни «Наталия Май - А я бажаю вам добра»

Одна земля, одна надія
І сонечко на всіх одне,
Воно усіх теплом зігріє,
Воно нікого не мине.
І буде знов весна на світі
Надію людям дарувать,
І будем ми на світі жити,
І про добро пісні співають.

Приспів:

А я бажаю вам добра,
А я бажаю вам тепла,
Любові завтра і сьогодні.
А я бажаю вам добра,
Щоб, наче сад, душа цвіла,
Щоб зорі падали в долоні.

Коли біда простягне руки,
Прийдуть печалі і жалі,
Згадай крізь терени розлуки,
Що є кохання на землі.
І буде знов весна на світі
Надію людям дарувать,
І будем ми на світі жити,
І про добро пісні співають.

Приспів (3)

Одгадай загадку: кину її в грядочку, нехай моя загадочка лежить до весни. (Озимина)

Чашечка медку закопана в льоду до нового :год-ку. (Озимина)

Ноги на полі, середина надворі, голова на столі. (Корінь, стебло, зерно)

Що то за твір, що ні чоловік, ні звір, а має вуса? (Ячмінь)

У хлів іде без шкіри, а виходить із шкірою. (Хліб у піч та з печі)

Ріжуть мене ножакою,
Б'ють мене ломакою,
За те мене отак гублять,
Бо всі мене дуже люблять. (Хліб)

Виріс в полі дім, зерна повно в нім, стіни позолочені, ще не обмолочені. (Колос)

Без рук, без ніг, а підперезаний. (Сніп)

Не золотий, а жовтий, не дід, а з вусами, не сам буває, а з друзями розмовляє. (Колос)

Б'ють мене, товчуть, ріжуть, а я все терплю, усім добром плачу. (Хліб)

Круглий, мов сонечко, щедрий, мов літечко, на черінь просунеться, стоїть — красується. З печі — на блюдо, їжте мене, люди, на здоров'ячко. (Коровай)

Гарне на вроду, їсть масло і п'є воду:
Ходить з краю в край,
Ріже чорний коровай.
(Трактор)

Де йшла сотня косарів —
Вийшло п'ять богатирів:
Косять, в'яжуть заодно
І молотять на зерно.
(Комбайни)

У пору літню, в час осінній,
Навесні — в гарячий час —
Косять, жнуть вони і сіють,
Орють лан у котрий раз.
(Хлібороби)

Зуби має, а їсти не просить.
(Борона)

Ні чоловік, ні звір, а має вуса.
(Овес)

Крилами махає, а не літає.
(Млин)

Що два тижні зелениться,
А два тижні колоситься,
А два тижні одцвітає,
А два тижні наливає,
А два тижні підсихає?
(Жито)

По полю ходить,
Зерно молотить
Жне, косить.
Хліба не просить
(Комбайн)

Маю жовтий вусок,
Запашний колосок,
Буде з мене мука
Й паляниця м'яка
(Пшениця)

В кожному колосі зерно
Світить янтарне,
Бо трудились на землі
Люди всі ударно.
Наче сонце на столі,
Свіжа паляниця...
То на славу уродила золота ... (Пшениця)

Хоч не солодкий та дуже смачний,
Хоч і дешевий, проте дорогий
Сядем обідати – він на столі,
Люблять його і дорослі, й малі
(Хліб)